

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2021, sen. zn. 29 NSČR 54/2020, ECLI:CZ:NS:2021:29.NSCR.54.2020.1

Číslo: 53/2022

Právní věta:

Složil-li insolvenční navrhovatel při podání insolvenčního návrhu, ke kterému insolvenční soud nepřihlížel (§ 97 odst. 4 insolvenčního zákona), zálohu na náklady insolvenčního řízení (§ 108 odst. 1 insolvenčního zákona) a doložil-li k novému insolvenčnímu návrhu (dříve, než mu byla zaplacená záloha vrácena) listinu osvědčující složení této zálohy, nebyl dán důvod pro odmítnutí nového insolvenčního návrhu podle ustanovení § 128a odst. 1, odst. 2 písm. d/ insolvenčního zákona.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.05.2021

Spisová značka: 29 NSČR 54/2020

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Insolvenční návrh, Insolvenční řízení, Náklady řízení, Věřitel, Záloha

Předpisy: § 108 odst. 1 IZ

§ 128a IZ

§ 97 odst. 4 IZ

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2013, sen. zn. [29 NSCR 39/2013](#), uveřejněné pod číslem 103/2013 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2018, sen. zn. [29 NSCR 172/2017](#)

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2021, sen. zn. [29 NSCR 94/2020](#)

Nález Ústavního soudu ze dne 10. 3. 2021, sp. zn. [I. ÚS 3174/20](#)

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání insolvenčního navrhovatele proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14. 4. 2020 změnil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2020 tak, že se insolvenční návrh neodmítá.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze (dále jen „insolvenční soud“) usnesením ze dne 23. 3. 2020 odmítl jako zjevně bezdůvodný insolvenční návrh (doručený insolvenčnímu soudu dne 16. 3. 2020), jímž se věřitel O. s. r. o. domáhal zjištění úpadku dlužníka.

2. Proti tomuto usnesení podali odvolání dlužník a insolvenční navrhovatel.

3. Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 14. 4. 2020 odmítl odvolání dlužníka (výrok I.), potvrdil (k odvolání insolvenčního navrhovatele) usnesení insolvenčního soudu (výrok II.) a určil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok III.).

4. Odvolací soud (ve shodě s insolvenčním soudem) vyšel z toho, že:

1) Dne 9. 3. 2020 byl insolvenčnímu soudu doručen z datové schránky JUDr. G. insolvenční návrh podaný věřitelem. K insolvenčnímu návrhu nebyla připojena plná moc udělená jmenovanému věřitelem; byla však doložena listina (z téhož data) osvědčující zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení 50.000 Kč. Insolvenční soud usnesením ze dne 10. 3. 2020 rozhodl, že se k tomuto insolvenčnímu návrhu nepřihlíží [§ 97 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona)].

2) Dne 12. 3. 2020 dal insolvenční soud pokyn k vrácení zálohy složené na náklady insolvenčního řízení; tato částka byla „složiteli“ vrácena „se splatností“ 25. 3. 2020.

3) Dne 16. 3. 2020 byl insolvenčnímu soudu doručen (nový) insolvenční návrh. Přitom (stejný) insolvenční navrhovatel nesložil zálohu na náklady insolvenčního řízení; pouze doložil příkaz k úhradě částky 50.000 Kč ze dne 9. 3. 2020 z účtu svého zástupce.

5. Na tomto základě odvolací soud cituje ustanovení § 108 odst. 1 a § 128a odst. 1 až 5 insolvenčního zákona - zdůraznil, že podmínkou projednání věřitelského insolvenčního návrhu, který směřuje proti právnické osobě - podnikateli, je zaplacení zálohy na náklady řízení ve výši 50.000 Kč. Nezaplacení zálohy, která je splatná spolu s podáním insolvenčního návrhu, je jedním z důvodů, pro které insolvenční soud insolvenční návrh odmítne jako zjevně bezdůvodný.

6. Dále odvolací soud doplnil, že za splnění povinnosti zaplatit zálohu na náklady insolvenčního řízení splatnou podáním insolvenčního návrhu nelze považovat zaplacení (poukázání) zálohy v okamžiku podání předchozího insolvenčního návrhu, k němuž nebylo možno přihlížet pro absenci řádného podpisu. Potud neuvěřil „účelovému“ tvrzení insolvenčního navrhovatele, že platba poukázaná na účet insolvenčního soudu v den podání (prvního) insolvenčního návrhu dne 9. března 2020 byla ve skutečnosti určena až pro (druhý) insolvenční návrh podaný dne 16. 3. 2020.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

7. Proti usnesení odvolacího soudu podal insolvenční navrhovatel dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), a to k řešení právní otázky dosud Nejvyšším soudem nezodpovězené, zda v poměrech dané věci splnil povinnost složit zálohu na náklady insolvenčního řízení.

8. Dovolatel poukazuje na označení platby ze dne 9. 3. 2020 ve výši 50.000 Kč způsobem „záloha na nákl. ins. - B. s. r .o.“ a na variabilní symbol platby (identifikační číslo osoby dlužníka). Tato platba nebyla spojena s konkrétním insolvenčním návrhem, ale jen s dlužníkem, a na účet insolvenčního soudu byla připsána 10. 3. 2020. K 16. 3. 2020 (k okamžiku podání „druhého“ insolvenčního návrhu) se zmíněná částka nadále nacházela na účtu insolvenčního soudu, což platilo i k 23. 3. 2020, kdy insolvenční soud odmítl insolvenční návrh věřitele podle ustanovení § 128a odst. 1 insolvenčního zákona. Za tohoto stavu byl dovolatel „důvodně a oprávněně v dobré víře“, že výše uvedená platba bude insolvenčním soudem „použita“ jako záloha na náklady insolvenčního řízení dle insolvenčního návrhu ze dne 16. 3. 2020.

9. Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí soudů nižších stupňů zrušil a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

III.

Přípustnost dovolání

10. Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., a to k řešení právní otázky dovolatelem otevřené, týkající se výkladu ustanovení § 108 odst. 1 a § 128a insolvenčního zákona, dosud Nejvyšším soudem v daných skutkových souvislostech nezodpovězené.

IV.

Důvodnost dovolání

11. Jakkoli dovolatel uvedl, že podává dovolání do všech výroků usnesení odvolacího soudu, posuzováno podle obsahu je zjevné, že dovolání směřuje proti potvrzujícímu výroku usnesení odvolacího soudu o odmítnutí insolvenčního návrhu.

12. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

13. Podle ustanovení § 108 odst. 1 insolvenčního zákona, je-li podán insolvenční návrh věřitele proti právnické osobě, která je podnikatelem, je navrhovatel povinen složit zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 50 000 Kč, a je-li podán insolvenční návrh věřitele proti právnické osobě, která není podnikatelem, nebo proti fyzické osobě, zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 10 000 Kč; záloha je splatná spolu s podáním insolvenčního návrhu. To neplatí, je-li insolvenčním navrhovatelem zaměstnanec nebo bývalý zaměstnanec dlužníka, jehož pohledávka spočívá pouze v pracovněprávních nárocích, je-li insolvenčním navrhovatelem spotřebitel, jehož pohledávka spočívá v nároku vyplývajícím ze spotřebitelské smlouvy, a v případech podle § 107 odst. 1.

14. Podle ustanovení § 128a insolvenčního zákona insolvenční návrh podaný věřitelem insolvenční soud odmítne také tehdy, je-li zjevně bezdůvodný; učiní tak neprodleně, nejpozději do 7 dnů poté, co byl insolvenční návrh podán (odstavec 1). Insolvenční návrh je zjevně bezdůvodný zejména tehdy, jestliže (...) záloha na náklady insolvenčního řízení splatná s podáním insolvenčního návrhu nebyla věřitelem, který insolvenční návrh podal, řádně a včas zaplacená [odstavec 2 písm. d)].

15. V poměrech projednávané věci je zjevné, že insolvenční navrhovatel k insolvenčnímu návrhu, doručenému insolvenčnímu soudu dne 9. 3. 2020, připojil listinu osvědčující zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení ve výši 50.000 Kč; uvedená částka byla připsána na účet insolvenčního soudu. Za stavu, kdy zmíněnou listinu doložil i k (novému) insolvenčnímu návrhu (doručenému insolvenčnímu soudu dne 16. 3. 2020, tj. poté, kdy insolvenční soud rozhodl, že se k prvnímu insolvenčnímu návrhu nepřihlíží a dal pokyn k vrácení složené zálohy, ale dříve, než byla záloha

složiteli vrácena), nemá Nejvyšší soud žádné pochybnosti o tom, že insolvenční navrhovatel projevil vůli použít složenou a dosud nevrácenou zálohu na náklady insolvenčního řízení pro jeho nový insolvenční návrh.

16. K tomu srov. např. důvody nálezu Ústavního soudu ze dne 10. 3. 2021, sp. zn. [I. ÚS 3174/20](#), které se v tomto směru, ač přijaté při výkladu ustanovení § 75b odst. 2 o. s. ř., obdobně uplatní i v dané věci.

17. Skutečnost, že insolvenční soud posléze (nesprávně) vrátil insolvenčnímu navrhovateli složenou zálohu, není (v daných souvislostech) z hlediska (ne)možnosti odmítnout insolvenční návrh podle ustanovení § 128a odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona významná.

18. Nejvyšší soud proto usnesení odvolacího soudu a soudu insolvenčního změnil tak, že se insolvenční návrh neodmítá [§ 243d odst. 1 písm. b) o. s. ř.].